



Interreg

Deutschland - Danmark



EUROPEAN UNION

Programmets årsrapport for 2018

Årsrapport for programmet Interreg Deutschland-Danmark 2018

1. Oplysninger til den årlige gennemførelsesrapport

CCI-Nr.	2014TC16RFCB056
Betegnelse	Interreg V-A Deutschland-Danmark
Udgave	1
Rapporteringsår	2018
Dato for overvågningsudvalgets godkendelse af rapporten	26.06.2019

2. Overblik over gennemførelsen af samarbejdsprogrammet (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013 og artikel 14, stk. 3, litra a), i forordning (EU) nr. 1299/2013)

Vigtige oplysninger om gennemførelsen af samarbejdsprogrammet for det pågældende år, herunder om finansielle instrumenter, med henvisning til finansielle data og indikatordata.

Projekter

I 2018 var der to ansøgningsfrister (den 19. februar og den 22. juni), som der kunne indsendes projektansøgninger til i programmet.

I alt blev 10 projektansøgninger forelagt Interreg-udvalget, hvoraf ni projekter (heraf fem i prioritet 1, et i prioritet 2 og tre i prioritet 4) blev bevilget med et samlet volumen på 23.838.296,96 euro, heraf 14.882.403,10 euro i tilskud fra programmidlerne. I 2018 blev der også for første gang bevilget tillægsansøgninger, altså ekstra støttemidler til supplerende innovative aktiviteter i eksisterende projekter. Der blev i alt bevilget samlede ekstra støtteberettigede udgifter i størrelsesordenen 5.011.630,72 euro, heraf 2.973.297 euro støttemidler, for fem projekter ('DEMANTEC', 'Bonebank', 'Rollflex', 'JUMP', 'Panama').

Akkumuleret med de foregående år svarer det til en bevillingsstatus ved udgangen af 2017 på 79,88% af EFRU-programmidlerne (ekskl. Teknisk bistand). På grund af den betydelige andel bundne midler besluttede Interreg-udvalget at lukke prioriteterne 1 og 4 midlertidigt efter ansøgningsfristen i januar 2019. Der vil blive truffet beslutning om en genåbning, hvis evt. ubrugte midler fra afsluttede projekter igen står til rådighed til bevilling. Administrationen overvåger løbende de disponible støttemidler, så restmidlerne kan allokeres så optimalt som muligt hen mod programmets slutning.

Desuden foretog de hidtil godkendte projekter og programadministrationen (Teknisk bistand) i 2018 træk på støttemidlerne i forbindelse med de to rapporterings- og udbetalingsfrister i februar og september. I alt blev der i 2018 anmeldt 22.231.074,58 € som samlede støtteberettigede udgifter, heraf 1.482.716,93 € som udgifter til programadministrationen.

Med hensyn til indikatorerne tegner der sig fortsat et billede af, at de målværdier, der er forudsat i samarbejdsprogrammet, er sat for lavt for nogle outputindikatorers vedkommende, da prognoserne viser, at mange indikatorer allerede nu er overopfyldt. De bevilgede projekters og programadministrationens faktiske opfyldelse af målværdierne er god. Prognoserne er til dels allerede blevet opfyldt eller i enkelte tilfælde sågar overopfyldt. Projekterne forventes at ville opfylde målene inden programmets udløb.

Status for resultatrammen som delmål: Delmålene for prioriteterne 1, 3 og 4 er alle blevet opfyldt eller til dels sågar overopfyldt (igen som følge af at målværdierne oprindeligt var sat for lavt.) Med hensyn til det specifikke mål 2.1 er delmålet for outputindikatoren ikke blevet opfyldt. På grund af prognoserne forventes outputindikatoren dog at være opfyldt ved programmets udløb. Den finansielle indikator omfatter ikke de samlede udgifter for 2. halvår 2018, som projekterne anmeldte sammen med projektårsberetningen for 2018, da de ikke var endeligt kontrolleret og attesteret på det tidspunkt, hvor den årlige gennemførelsesrapport (AIR) blev indsendt. For så vidt er målværdien formelt ikke opfyldt, men inklusive disse udgifter vil mere end 85 % af målværdien dog blive opfyldt. Jf. punkt 9.1 og 14.

Resultatindikatorerne blev som planlagt målt i år. Som helhed er billedet lidt blandet, idet der til dels er et drop-in-the-ocean-problem, og de forholdsvis få besvarelser ikke gør det muligt at komme med repræsentative udsagn om indeksindikatorerne. Nogle indikatorer som F&U-udgifter i regionen i prioritet 1 eller integrationen på uddannelsesområdet i prioritet 3 viser markante stigninger, mens der kan noteres fald for andre, f.eks. graden af den institutionelle integration eller den kulturelle integration. Årsagerne hertil vil skulle undersøges nærmere.

Med hensyn til resultatindikatoren for bæredygtig turisme (specifikt mål 2.2) er der indsendt en ansøgning til EU-Kommissionen om en programændring, da de nødvendige data til brug for opgørelsen ikke er til rådighed længere på grund af et afbræk i tidsserien. Ansøgningen blev midlertidigt afvist, da den nødvendige baseline og målværdien først bliver opgjort i starten af 2019. Ansøgningen vil så blive genindsendt.

I alt fem projekter har som de første i programmet afsluttet deres aktiviteter i 2018 ('SPICE', 'Prometheus', 'kultKIT', 'REACT' og 'InnoCan'). Den afsluttende rapportering og den endelige afregning var endnu ikke afsluttet ved udgangen af 2018.

Projektevaluering

I 2018 foretog den eksterne evaluator Kienbaum midtvejsevalueringer af 14 projekter, som har ført til yderligere resultater og handlingsanbefalinger på projekt- og programniveau. For hvert projekt blev der udarbejdet en evalueringsrapport og et overblik på to sider over resultaterne af evalueringen og vurderingen. Samlet set har det vist sig, at projekterne alle kører godt og forventes at ville opfylde deres planlagte mål.

Desuden blev de første tre slutevalueringer af afsluttende projekter foretaget i 2018. Det har vist sig, at projekterne har fulgt handlingsanbefalingerne fra midtvejsevalueringen og derved har kunnet forbedre deres resultat. Samlet set har det vist sig, at de har kunnet opfylde deres planlagte mål og til dels sågar har opnået yderligere effekter.

Programadministration

Forvaltningsmyndigheden i Kiel (Tyskland) og sekretariatet i Kruså (Danmark) gennemfører programmet i fællesskab og i henhold til opgavefordelingen i programpartneraftalen og beskrivelsen af forvaltnings- og kontrolsystemerne. Der blev arbejdet videre på det elektroniske dataudvekslingssystem, og de sidste manglende komponenter (betaling, statistik, og kommunikation) er taget i brug.

Som led i kommunikationsstrategien blev der i 2018 iværksat en række foranstaltninger med henblik på at give borgerne i programregionen indblik i programmet Interreg Deutschland-Danmark, støtte projektaktører over en bred vifte af områder og styrke partnernes samarbejde yderligere.

I 2018 blev der offentliggjort otte pressemeddelelser og to presseinvitationer samt udsendt 10 nyhedsbreve til 818 modtagere på dansk og tysk side. Som led i den daglige medieovervågning blev der i danske og tyske medier registreret 203 artikler, som omtaler programmet og de godkendte projekter. Ud over workshops for projekter om forskellige emner blev den såkaldte Interreg-karavane desuden også indført som et nyt koncept, der skal bringe Interreg og EU tættere på borgerne ude lokalt.

Interreg-udvalg

I 2018 afholdt Interreg-udvalget to møder (den 20.6.2018 i Malente og den 12.12.2018 i Nykøbing), hvor der blev bevilget projekter og diskuteret programrelevante emner og truffet beslutninger. Emnerne og diskussionerne i 2018 vedrørte foruden bevilling af projekter bl.a. styringen af middelfordelingen og overvejelser om anvendelsen af de resterende midler i programmet, overvejelser omkring kommunikation af program- og evalueringresultater og de første bud på, hvordan den nye støtteperiode kommer til at se ud.

3. Gennemførelse af prioritetsaksen (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

3.1 Overblik over gennemførelsen

ID	Prioritetsakse	Vigtige oplysninger om gennemførelsen af prioritetsaksen med henvisning til de vigtigste udviklingstendenser, væsentlige problemer og foranstaltninger, der er truffet for at adressere disse problemer
P1	Grænseoverskridende innovation	<p>I 2018 blev der bevilget fem projekter i prioritet 1 med et samlet volumen på 15.437.843,74 euro, heraf 9.262.706,24 euro i tilskud fra programmidlerne.</p> <p>Alle bevilgede projekter ligger inden for området medicin/sundhed: Projektet 'CheckNano' udvikler en prototype til en test af, om nanopartikler til medicinteknik er giftige, projektet 'HERACLES' videreudvikler resultaterne fra forgængerprojektet 'Prometheus' inden for patient empowerment, 'NorDigHealth' afprøver sundhedsteknologier i to tech towns, 'Access & Acceleration' etablerer en grænseoverskridende platform for teknologiske innovationer på sundhedsområdet, og 'Changing Cancer Care' vil forbedre diagnosticering og behandling af kræft.</p> <p>Desuden blev der bevilget tre tillægsansøgninger fra projekterne 'Bonebank', 'DEMANTEC' og 'Rollflex' på i alt 3.647.408,98 euro (heraf 2.154.764 euro støttemidler). Projekterne 'SPICE', 'Prometheus' og 'InnoCan' har afsluttet deres projektaktiviteter.</p> <p>Prognoserne og de hidtidige resultater viser, at mange af outputindikatorerne i P1 bliver overopfyldt. Især forskningsinstitutioners og virksomheders deltagelse i grænseoverskridende netværk er markant større end på forhånd antaget. Projekternes faktiske opfyldelse af indikatorværdierne er god. Til dels er indikatorprognoserne allerede opfyldt, og for alle andres vedkommende forventes målene opfyldt.</p> <p>Resultatindikatoren viser en markant stigning i forhold til seneste måling. Referenceåret for dataene er ganske vist 2015, og der kan endnu ikke sættes konkrete tal på programmets konkrete bidrag (drop-in-the-ocean-problematikken).</p>
P2	Bæredygtig udvikling	<p>I 2018 blev der bevilget ét projekt i prioritet 2 med et samlet volumen på 2.463.509 euro, heraf 1.478.105 euro i tilskud fra programmidlerne.</p> <p>Projektet 'TASTE' ønsker at sætte fokus på øget bæredygtighed inden for fødevarer- og gastroerhvervet i Danmark og Tyskland.</p>

		<p>Under målet 2.1 er prognoserne for målopfyldelsen i nogle tilfælde god, i andre tilfælde afspejles den begrænsede efterspørgsel efter denne prioritet imidlertid stadigvæk. Men også her er virksomheders deltagelse større end oprindeligt antaget. Delmålene for indikatorerne i resultatrammen vil derfor heller ikke blive opfyldt, idet prognosen for outputindikatoren viser, at det samlede mål for 2023 forventes opfyldt (se punkt 14.). Under målet 2.2 viser prognoserne til gengæld en overopfyldelse af nogle indikatorer, især er organisationers deltagelse i dette temaområde markant større end forventet. Projekternes faktiske opfyldelse af indikatorværdierne er god. Målene vil blive opfyldt.</p> <p>Indikatorværdien for virksomheders kendskab til ressourceoptimering er faldende, men på grund af de få besvarelser i undersøgelsen er værdien ikke repræsentativ.</p> <p>For resultatindikatoren vedrørende turisme vil der i 2019 blive genindsendt en ansøgning om ændring. Derfor foreligger der ingen værdier.</p>
P3	Arbejdsmarked, beskæftigelse og uddannelse	<p>I 2018 blev der ikke bevilget nye projekter i prioritet 3. Der blev dog bevilget to tillægsansøgninger fra projekterne 'Panama' og 'JUMP' på i alt 1.364.221,74 euro (heraf 818.533 euro støttemidler).</p> <p>Under målet 3.2 er indikatorerne allerede markant overopfyldt, både med hensyn til deltagere i uddannelsestiltag og med hensyn til organisationers deltagelse. Projekternes faktiske opfyldelse af indikatorværdierne er god. Prognoseværdierne er til dels allerede opfyldt eller sågar overopfyldt. Målene forventes opfyldt.</p> <p>Resultatindikatoren "Antal grænsependlere" er faldet med 7 %. Det skyldes formodentlig den lave ledighedsprocent i begge lande, hvorfor arbejdssøgende snarere har søgt ansættelse tæt på bopælen. Indikatorværdien vedrørende integration på uddannelsesområdet er steget markant.</p>
P4	Funktionelt samarbejde	<p>I 2018 blev der bevilget tre projekter i prioritet 4 med et samlet volumen på 5.936.943,49 euro, heraf 4.141.591,03 euro i tilskud fra programmiderne.</p> <p>De overordnede projekter 'kultKIT2' og 'KursKultur 2.0' viderefører mikroprojektpuljerne fra de to forgængerprojekter af samme navn og yderligere kulturelle aktiviteter for borgerne i regionen. Med fokus på matematik vil projektet 'MatKult' formidle uddannelseskulturen på begge sider af grænsen til eleverne.</p>

		<p>Projektet 'kultKIT' afsluttede sine aktiviteter i 2018. I hele prioritet 4 viser prognoserne for outputindikatorerne en markant overopfyldelse, både med hensyn til deltagerne i grænseoverskridende aktiviteter og organisationers deltagelse i det grænseoverskridende samarbejde. Projekternes faktiske opfyldelse af indikatorværdierne er god. I ét tilfælde er prognoseværdien allerede overopfyldt. Målene forventes opfyldt. Resultatindikatoren vedrørende den institutionelle integration er faldet yderligere. Værdien vedrørende den kulturelle integration er ganske vist steget sammenlignet med 2014, men faldet igen i forhold til 2016. Baggrunden for denne udvikling vil skulle undersøges nærmere.</p>
P5	Teknisk bistand	<p>Forvaltningsmyndigheden i Kiel (Tyskland) og sekretariatet i Kruså (Danmark) gennemfører programmet i fællesskab og i henhold til opgavefordelingen i programpartnertaften og beskrivelsen af forvaltnings- og kontrolsystemerne. Der blev arbejdet videre på det elektroniske dataudvekslingssystem, og de sidste manglende komponenter (betaling, statistik, og kommunikation) er taget i brug.</p> <p>Som led i kommunikationsstrategien blev der i 2018 iværksat en række foranstaltninger med henblik på at give borgerne i programregionen indblik i programmet Interreg Deutschland-Danmark, støtte projektaktører over en bred vifte af områder og styrke partnernes samarbejde yderligere.</p> <p>I 2018 blev der offentliggjort otte pressemeddelelser og to presseinvitationer samt udsendt 10 nyhedsbreve til 818 modtagere på dansk og tysk side. Som led i den daglige medieovervågning blev der i danske og tyske medier registreret 203 artikler, som omtaler programmet og de godkendte projekter. Ud over workshops for projekter om forskellige emner blev den såkaldte Interreg-karavane desuden også indført som et nyt koncept, der skal bringe Interreg og EU tættere på borgerne ude lokalt.</p> <p>Målopfyldelsen for outputindikatorerne er god.</p>

3.2 Fælles og programspecifikke indikatorer (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Data for fælles og programspecifikke indikatorer, opdelt efter investeringsprioritet og overført til de nedenstående tabeller 1 og 2.

Tabel 1

Resultatindikatorer (opdelt efter prioritetsakse og specifikt mål); gælder også for prioritetsaksen 'Teknisk bistand'

ID	Indikator	Måleenhed	Basisværdi	Basisår	Målværdi (2023)	2016	2018	Bemærkninger
RI1	Samlede F&U-udgifter i regionen	€/indbygger	439,18	2011	452,35	515,19	561,11	
RI3	Kendskab hos virksomheder i programområdet med hensyn til mulighederne for energi- og ressourceoptimering	Indeks	100	2014	110	102,2	99,1	
RI2	Omsætning inden for turisme i hele regionen	€	3.118.471.594	2012	3.134.063.951	N/A	N/A	For denne indikator er der indsendt en ansøgning til Kommissionen om ændring, da de nødvendige data ikke kan indsamles længere som følge af et afbræk i tidsserien. Ansøgningen blev i første omgang afvist, da baseline og målværdierne ikke forelå endnu, men den vil blive genindsendt i 2019.
RI4	Antal grænsependlere i programområdet	Personer	5.218	2014	5.480	5.209	4855	
RI5	Grad af integration på uddannelsesområdet	Indeks	100	2014	110	103,8	114,1	
RI6	Grad af institutionel integration	Indeks	100	2014	110	89,4	88,4	
RI7	Grad af kulturel integration	Indeks	100	2014	110	109,8	103,1	
Prioritet 5 'Teknisk	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A		Der er ikke fastlagt nogen resultatindikator for

bistand'								prioritetsaksen 'Teknisk bistand' i samarbejdsprogrammet.
----------	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabel 2

Fælles og programspecifikke outputindikatorer (opdelt efter prioritetsakse, investeringsprioritet); gælder også for prioritetsaksen 'Teknisk bistand'

Forklaring:

Målværdien (2023) er programmets målværdi i alt for den respektive indikator i henhold til samarbejdsprogrammet.

Prognosen viser, hvilken målværdi projekterne tilstræber med hensyn til den enkelte indikator frem til afslutningen af projektperioden i henhold til projektansøgningerne. Her angives målværdierne for de pågældende projekter akkumuleret.

Opnået betyder i dette tilfælde i henhold til EU-Kommissionens bestemmelse kun de mål, der er opnået i fuldt afsluttede projekter.

Prioritet	ID	Indikator	Måleenhed	Mål-værdi (2023)		Kumulativ værdi		Bemærkning
						2017	2018	
Prioritet 1: Innovation	CO01	Antal virksomheder, der støttes	Virksomheder	25	Prognose	19	26	
					Opnået	19	21	
	CO41	Antal virksomheder, som deltager i grænseoverskridende, transnationale eller interregionale forskningsprojekter	Virksomheder	25	Prognose	64	91	
					Opnået	62	83	
	O11	Antal virksomheder, der deltager i grænseoverskridende strategiske partnerskaber	Virksomheder	50	Prognose	122	148	
					Opnået	61	102	
	CO42	Antal forskningsinstitutioner, der deltager i grænseoverskridende eller interregionale forskningsprojekter	Forskningsinstitutioner	50	Prognose	56	99	
					Opnået	54	70	
	O12	Antal nyetablerede institutioner til grænseoverskridende forskning, test, co-creation, Living Labs	Institutioner	10	Prognose	20	29	
					Opnået	11	13	
	O13	Antal støttede virksomheder, der har lanceret nye eller markant forbedrede produkter, som er nye for virksomheden	Virksomheder	50	Prognose	37	78	
					Opnået	17	32	
Prioritet 2:	CO01	Antal støttede virksomheder	Virksomheder	15	Prognose	1	7	

Bæredygtig udvikling					Opnået	1	1	
	O14	Antal virksomheder, som deltager i grænseoverskridende eller interregionale projekter med henblik på optimeret ressource- og energiudnyttelse	Virksomheder	15	Prognose	22	52	
					Opnået	13	17	
	O15	Antal offentlige institutioner, som har udviklet nye eller markant forbedrede produkter inden for Green Economy	Organisationer	10	Prognose	3	4	
					Opnået	0	3	
	O16	Antal private og offentlige virksomheder, som har lanceret nye eller markant forbedrede grønne produkter, som er nye for virksomheden	Virksomheder	10	Prognose	1	11	
					Opnået	0	1	
	O17	Antal virksomheder og organisationer, som har implementeret nye grønne produkter som et resultat af støtten	Virksomheder og organisationer	15	Prognose	20	30	
Opnået					0	0		
O18	Antal organisationer, der som et resultat af støtten har lanceret nye eller markant forbedrede grænseoverskridende produkter inden for natur- og kulturturisme	Organisationer	45	Prognose	153	153		
				Opnået	70	101		
CO09	Stigning i antal forventede besøgende hos støttede kultur- og naturarvssteder og -institutioner	Besøgende/år	5000	Prognose	4100	4100		
				Opnået	2324	4624		
O19	Antal organisationer, som deltager i grænseoverskridende natur- og kulturprojekter	Organisationer	45	Prognose	52	52		
				Opnået	48	137		
Prioritet 3: Arbejds-marked, beskæftigelse og uddannelse	CO43	Antal deltagere i foranstaltninger i forbindelse med grænseoverskridende mobilitet på arbejdsmarkedet	Deltagere	500	Prognose	444	1057	
					Opnået	142	312	
	O110	Antal organisationer, som deltager i grænseoverskridende arbejdsmarkedsprojekter	Organisationer	20	Prognose	9	13	
					Opnået	9	9	
	O111	Antal organisationer, som tilbyder nye produkter og serviceydelser med henblik på at nedbryde barrierer på det grænseoverskridende arbejdsmarked	Organisationer	15	Prognose	6	11	
					Opnået	5	5	
O112	Nye grænseoverskridende uddannelsesinitiativ, der tilbydes af støttede organisationer	Uddannelses-tiltag	20	Prognose	27	44		
				Opnået	18	29		
CO45	Antal deltagere i grænseoverskridende uddannelsesinitiativ til fremme af ligestilling, lige muligheder og social inklusion	Deltagere	500	Prognose	1042	1060		
				Opnået	606	1082		

	CO46	Antal deltagere i fælles uddannelsesinitiativer til fremme af beskæftigelsen af unge, grænseoverskridende uddannelsesmuligheder, studier og erhvervsuddannelser	Deltagere	1000	Prognose	1927	2137	
					Opnået	988	1848	
	OI13	Antal uddannelsesinstitutioner, der deltager i grænseoverskridende uddannelsesprojekter	Organisationer	20	Prognose	41	42	
					Opnået	47	87	
Prioritet 4: Funktionelt samarbejde	OI14	Antal vedvarende grænseoverskridende samarbejder	Samarbejder	15	Prognose	18	18	
					Opnået	2	3	
	OI15	Antal grænseoverskridende foranstaltninger til løsning af fælles udfordringer	Tiltag	20	Prognose	44	44	
					Opnået	13	25	
	OI16	Antal institutioner/organisationer, der deltager i støttede grænseoverskridende samarbejder	Institutioner/ organisationer	20	Prognose	56	56	
					Opnået	63	65	
	OI17	Antal foranstaltninger til støtte af den intraregionale attraktivitet	Foranstaltninger	150	Prognose	194	629	
					Opnået	52	133	
OI18	Antal deltagere i støttede grænseoverskridende aktiviteter, som tjener til mellemfolkelig forståelse eller interkulturel udveksling	Deltagere	10.000	Prognose	18273	48983		
				Opnået	15621	49345		
OI19	Antal organisationer, som lancerer nye eller markant forbedrede produkter med henblik på bedre interkulturel forståelse	Organisationer	100	Prognose	208	538		
				Opnået	164	294		
Teknisk bistand	OI20	Antal bevilgede projekter	Projekter	120	Prognose	120	120	
					Opnået	121	147	Heraf 103 mikroprojekter i paraplyprojekterne KursKultur og KultKit.
	OI21	Antal rådgivnings- og informationsarrangementer (også bilaterale)	Arrangementer	500	Prognose	500	500	
					Opnået	392	450	
	OI22	Antal deltagere i rådgivnings- og informationsarrangementer	Deltagere	2500	Prognose	2500	2500	
					Opnået	5015	5843	
	OI23	Antal indlæg i kommunikationsarbejdet	Indlæg	150	Prognose	150	150	
					Opnået	250	348	
OI24	Antal møder i Interreg-udvalget	Møder	18	Prognose	18	18		
				Opnået	8	10		
OI25	Antal studier og analyser i programmet	Studier/ analyser	4	Prognose	4	4		
				Opnået	2	3		

	0126	Antal beskæftigede (fuldtidsækvivalenter), hvis løn medfinansieres af Teknisk bistand	Fuldtidsækvi- valenter/ år	14,5	Prognose	14,5	14,5	
					Opnået	14,5	14,5	

3.3 Delmål og mål fastlagt i resultatrammen (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Rapportering om finansielle indikatorer, centrale trin i gennemførelsen, output- og resultatindikatorer, der fungerer som delmål og mål for resultatrammen.

Prioritetsakse	Indikatorstype (centralt trin i gennemførelsen, finansiell indikator, output- eller resultatindikator)	Indikator eller centralt trin i gennemførelsen	Måleenhed	Delmål for 2018	Målværdi (2023)	2017	2018	Bemærkninger
1	Finansiell indikator	Samlede støtteberettigede udgifter i prioritet 1, som er lagt ind i attesteringsmyndighedens regnskabssystem og attesteret af myndigheden	€	13.478.579	50.214.064	8.405.345,01	17.295.879,42	
1	Outputindikator	Antal støttede virksomheder, der har lanceret nye eller markant forbedrede produkter, som er nye for virksomheden.	Virksomheder	4	50	17	32	
2	Finansiell indikator	Samlede støtteberettigede udgifter i prioritet 2, som er lagt ind i attesteringsmyndighedens	€	6.784.197	25.277.063	2.187.949,40	5.320.346,28	I dette tal indgår ikke de samlede udgifter for 2. halvår 2018, som projekterne anmeldte sammen med projektårsberetningen

		regnskabssystem og attesteret af myndigheden						for 2018, da de ikke var endeligt kontrolleret og attesteret på det tidspunkt, hvor den årlige gennemførelsesrapport (AIR) blev indsendt. Inklusive disse udgifter vil mere end 85 % af målværdien dog blive opfyldt.
2	Outputindikator	Antal virksomheder, som har implementeret nye grønne løsninger som et resultat af støtten	Virksomheder	2	15	0	0	Prognoserne for projekterne forventer en målværdi på 30. De pågældende projekter er ikke afsluttet endnu, og der kan først forventes en implementering af foranstaltninger hen mod projektperiodens slutning. Set i bakspejlet var denne indikator derfor et uheldigt valg med henblik på at opfylde delmålet. Indikatoren kan dog forventes opfyldt inden programmets udløb i 2023.
2	Outputindikator	Antal organisationer, der som et resultat af	Organisationer	6	45	70	101	

		støtten har lanceret nye eller markant forbedrede grænseoverskridende produkter inden for natur- og kulturturisme, som er nye for virksomheden						
3	Finansiell indikator	Samlede støtteberettigede udgifter i prioritet 3, som er lagt ind i atterteringsmyndighedens regnskabssystem og atterteret af myndigheden	€	4.522.798	16.851.375	2.810.800,12	5.843.006,17	
3	Outputindikator	Antal organisationer, som tilbyder nye produkter og serviceydelser med henblik på at nedbryde barrierer på det grænseoverskridende arbejdsmarked	Organisationer	2	15	5	5	
3	Outputindikator	Nye grænseoverskridende uddannelses-tiltag, der tilbydes af støttede organisationer	Tiltag	3	20	18	29	
4	Finansiell indikator	Samlede støtteberettigede udgifter i prioritet 4, som er lagt	€	5.366.411	20.000.000	2.960.744,65	6.573.350,66	

		ind i attesteringsmyndighedens regnskabssystem og attesteret af myndigheden						
4	Outputindikator	Antal deltagere i støttede grænseoverskridende aktiviteter, som tjener til mellemfolkelig forståelse eller interkulturel udveksling	Deltagere	1.500	10.000	15.621	49.345	
4	Outputindikator	Antal grænseoverskridende foranstaltninger til løsning af fælles udfordringer	Tiltag	2	20	13	25	

3.4 Finansielle data (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Tabel 4

Den finansielle tildeling fra prioritetsakserne på baggrund af det operationelle program					Kumulative data om det finansielle fremskridt for det operationelle program					
Prioritetsakse	Fond	Beregningsgrundlag for EU-støtten	Finansiering i alt (EUR)	Medfinansieringssats (%)	Samlede støtteberettigede udgifter til operationer, som er udvalgt til støtte (EUR)	Andel af den samlede tildeling for udvalgte operationer (%)	Offentlige støtteberettigede udgifter til operationer, som er udvalgt til støtte (EUR)	De samlede støtteberettigede udgifter, som modtagerne har anmeldt til forvaltningsmyndigheden // Samlede støtteberettigede udgifter, som modtagerne har afholdt og som Kommissionen har attesteret (pr. 31.12.2018) artikel 21, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013	Andel af den samlede tildeling, som er omfattet af støtteberettigede udgifter anmeldt af støttemodtagerne (%)	Antal udvalgte operationer
P1	EFRU	I alt	50.214.065	75	61.720.455,71	122,91	55.705.654,88	17.295.879,42	34,44	21
P2	EFRU	I alt	25.277.063	75	12.317.581,94	48,73	10.121.920,25	5.320.346,28	21,05	5
P3	EFRU	I alt	16.851.375	75	14.808.961,14	87,88	14.808.961,14	5.843.006,17	34,67	9
P4	EFRU	I alt	20.000.000	75	19.760.925,98	98,80	19.163.229,98	6.573.350,66	32,87	10
P5	EFRU	I alt	8.963.497	60	10.893.489,00	121,53	10.893.489,00	5.032.619,82	56,15	1
I alt	EFRU		121.306.000	73,89	119.501.413,77	98,51	110.693.255,25	40.065.202,35	33,03	46

Finansielle oplysninger vedrørende prioritetsakser og programmer

(som fastlagt i tabel 1 i bilag II til gennemførelsesforordning (EU) nr. 1011/2014 og tabel 16 i modellen for samarbejdsprogrammer under målet 'Europæisk territorialt samarbejde')

Tabel 5

Opdeling af de kumulative finansielle data efter interventionskategori (artikel 112, stk. 1 og 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013 og artikel 5 i forordning (EU) nr. 1304/2013

(som fastlagt i tabel 2 i bilag II til gennemførelsesforordning (EU) nr. 1011/2014 og tabellerne 6-9 i modellen for samarbejdsprogrammer)

Prioritet sakse	Karakteristika for udgifter	Kategoriseringsdimensioner							Finansielle data			
		Interventionsområde	Finansieringsform	Territorial dimension	Territorial gennemførelsesmekanisme	Dimensionen tematiske mål	Den økonomiske dimension	Lokalisering dimensionen	Samlede støtteberettigede udgifter til operationer, som er udvalgt til støtte (EUR)	Offentlige støtteberettigede udgifter til operationer, som er udvalgt til støtte (EUR)	De samlede støtteberettigede udgifter, som modtagerne har anmeldt til forvaltningsmyndigheden	Antal udvalgte operationer
P1	EFRU	062	01	01	07	01	07	DEF03	4.243.412,73	4.243.412,73	1.683.904,34	1
P1	EFRU	062	01	01	07	01	10	DEF02	749.608,10	749.608,10	242.441,15	1
P1	EFRU	062	01	01	07	01	19	DK03	1.589.752,83	1.589.752,83	1.343.179,23	1
P1	EFRU	062	01	01	07	01	20	DEF02	6.091.042,42	5.150.166,80	434.533,09	2
P1	EFRU	062	01	01	07	01	20	DEF03	3.877.189,97	2.953.673,39	1.906.312,78	1
P1	EFRU	062	01	01	07	01	20	DK02	4.271.951,19	4.231.495,46	2.439.031,40	1
P1	EFRU	062	01	01	07	01	21	DEF01	2.831.135,60	2.365.256,55	579.167,90	1
P1	EFRU	062	01	01	07	01	23	DEF02	2.552.361,26	2.552.361,26	478.442,57	1
P1	EFRU	062	01	02	07	01	20	DK02	8.442.355,05	8.247.143,36	0	2
P1	EFRU	062	01	02	07	01	20	DK03	2.906.827,47	2.266.657,33	0	1
P1	EFRU	062	01	02	07	01	22	DK03	1.782.831,97	1.375.463,97	0	1
P1	EFRU	062	01	03	07	01	10	DK03	1.470.877,97	1.291.722,83	506.485,90	1
P1	EFRU	062	01	03	07	01	20	DEF02	2.166.147,26	2.166.147,26	1.681.317,45	1
P1	EFRU	062	01	03	07	01	21	DEF01	3.332.826,75	2.725.257,41	1.901.098,09	1

P1	EFRU	063	01	01	07	01	20	DEF03	2.592.948,53	2.592.948,53	0	1
P1	EFRU	063	01	01	07	01	24	DEF01	2.961.363,43	2.961.363,43	1.977.876,65	1
P1	EFRU	063	01	02	07	01	07	DK03	3.136.510,99	2.723.921,16	324.190,00	1
P1	EFRU	064	01	01	07	01	10	DK03	4.026.295,00	2.936.788,99	745.995,04	1
P1	EFRU	064	01	03	07	01	21	DK03	2.695.017,19	2.582.513,49	1.051.903,83	1
P2	EFRU	068	01	03	07	06	10	DK03	2.690.687,84	2.090.753,39	1.220.399,96	1
P2	EFRU	091	01	02	07	06	15	DK03	4.221.588,27	4.221.588,27	3.330.902,53	1
P2	EFRU	091	01	02	07	06	15	DEF02	1.466.654,74	1.342.555,25	613.386,59	1
P2	EFRU	091	01	03	07	06	15	DK03	1.475.141,35	1.475.141,35	155.657,20	1
P2	EFRU	069	01	03	07	06	15	DK03	2.463.509,74	991.881,99	0	1
P3	EFRU	102	01	01	07	08	19	DEF03	2.951.717,97	2.951.717,97	1.301.592,82	1
P3	EFRU	108	01	02	07	08	19	DK03	1.103.385,23	1.103.385,23	611.533,21	1
P3	EFRU	108	01	02	07	08	19	DK02	1.272.789,94	1.272.789,94	590.584,21	1
P3	EFRU	108	01	03	07	08	19	DK03	2.071.756,22	2.071.756,22	0	1
P3	EFRU	118	01	01	07	08	19	DEF01	2.013.132,50	2.103.132,50	1.272.158,37	1
P3	EFRU	118	01	01	07	08	19	DK02	1.455.255,80	1.455.255,80	203.518,06	1
P3	EFRU	118	01	01	07	08	19	DEF02	1.668.473,59	1.668.473,59	534.105,35	1
P3	EFRU	118	01	02	07	08	19	DK02	2.005.661,49	2.005.661,49	1.267.545,85	1
P3	EFRU	118	01	03	07	08	19	DEF08	266.788,40	266.788,40	61.968,30	1
P4	EFRU	119	01	01	07	11	23	DK02	1.131.347,43	1.131.347,43	690.003,33	1
P4	EFRU	119	01	02	07	11	19	DEF03	879.964,94	879.964,94	0	1
P4	EFRU	119	01	02	07	11	19	DEF03	1.342.425,70	744.729,70	602.480,41	2
P4	EFRU	119	01	02	07	11	23	DK02	3.326.385,65	3.326.385,65	921.829,47	2
P4	EFRU	119	01	03	07	11	23	DK03	7.337.526,53	7.337.526,53	1.989.649,15	1
P4	EFRU	119	01	03	07	11	18	DEF0A	3.617.545,50	3.617.545,00	2.080.037,69	1
P4	EFRU	119	01	03	07	11	20	DK03	619.211,08	619.211,15	158.224,09	1
P4	EFRU	119	01	03	07	11	20	DK02	1.506.519,15	1.506.519,15	131.126,52	1
P5	EFRU	121	01	03	07	-	18	DEF02	10.430.570,00	10.430.570,00	5.032.619,82	1
P5	EFRU	122	01	03	07	-	18	DEF02	262.000,00	262.000,00	0	1
P5	EFRU	123	01	03	07	-	18	DEF02	200.919,00	200.919,00	0	1

4. Sammenfatning af vurderingerne (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Sammenfatning af resultaterne af alle vurderingerne i programmet, som er blevet tilgængelige i løbet af det forudgående regnskabsår, herunder betegnelse og referencetidsrum for de medtagne vurderingsrapporter

I 2018 foretog den eksterne evaluatore Kienbaum midtvejsevalueringer af 14 projekter, som har ført til yderligere resultater og handlingsanbefalinger på projekt- og programniveau. For hvert projekt blev der udarbejdet en evalueringsrapport og et overblik på to sider over resultaterne af evalueringen og vurderingen. Samlet set har det vist sig, at projekterne alle kører godt og forventes at ville opfylde deres planlagte mål.

Desuden blev de første tre slutevalueringer af projekter, der har afsluttet deres projekter i 2018, foretaget i 2018. Det har vist sig, at projekterne har fulgt handlingsanbefalingerne fra midtvejsevalueringen og derved har kunnet forbedre deres resultat. Samlet set har det vist sig, at de har kunnet opfylde deres planlagte mål og til dels sågar har opnået yderligere effekter.

På mødet den 20. juni 2018 besluttede Interreg-udvalget desuden, at der skal foretages en evaluering af programmets kommunikationsarbejde. Evalueringen vil dels blive foretaget internt og dels af en ekstern evaluator. Efter en udbudsprocedure tildelte Interreg-sekretariatet således i december 2018 twkom-Gesellschaft für strategische crossmediale Kommunikation opgaven. Resultaterne af denne evaluering vil foreligge i 2019.

5. Faktorer, der påvirker programmets resultat, samt trufne foranstaltninger (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Indikatorer

I starten af 2019 blev resultatindikatorerne målt igen pr. udgangen af 2018. Som helhed er billedet lidt blandet, idet der til dels er et drop-in-the-ocean-problem, og de forholdsvis få besvarelser ikke gør det muligt at komme med repræsentative udsagn om indeksindikatorerne. Nogle indikatorer som F&U-udgifter i regionen i prioritet 1 eller integrationen på uddannelsesområdet i prioritet 3 viser markante stigninger, mens der kan noteres fald for andre, f.eks. graden af den institutionelle integration eller den kulturelle integration. Årsagerne hertil vil skulle undersøges nærmere. Med hensyn til resultatindikatoren for bæredygtig turisme (specifikt mål 2.2) er der indsendt en ansøgning til EU-Kommissionen om en programændring, da de nødvendige data til brug for opgørelsen ikke er til rådighed længere på grund af et afbræk i tidsserien. Ansøgningen blev midlertidigt afvist, da den nødvendige baseline og målværdien først bliver opgjort i starten af 2019. Ansøgningen vil blive genindsendt, når samtlige data foreligger.

6. Borgerinformation (artikel 50, stk. 9, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Et sammendrag af indholdet af de årlige gennemførelsesrapporter skal gøres offentligt tilgængeligt og uploades som separat fil som bilag til den årlige gennemførelsesrapport



I alt blev der i 2018 bevilget ni projekter i programmet Interreg Deutschland-Danmark med et samlet volumen på 23.838.296,96 euro, heraf 14.882.403,10 euro i tilskud fra programmidlerne. I alt er der indtil nu bevilget 44 projektansøgninger under programmets fire prioriteter. Bevillingen af projektansøgningerne foretages af det såkaldte Interreg-udvalg, som er sammensat af repræsentanter fra programpartnerne og arbejdsmarkedets parter.

I prioritet 1 "Innovation" ligger alle bevilgede projekter inden for området medicin/sundhed: Projektet *CheckNano* udvikler en prototype til en test af, om nanopartikler til medicinteknik er giftige, projektet *HERACLES* videreudvikler resultaterne fra forgængerprojektet *Prometheus* inden for patient empowerment, *NorDigHealth* afprøver sundhedsteknologier i to tech towns, *Access & Acceleration* etablerer en grænseoverskridende platform for teknologiske innovationer på sundhedsområdet, og *Changing Cancer Care* vil forbedre diagnosticering og behandling af kræft.

I 2018 blev der bevilget ét projekt i prioritet 2 "Bæredygtig udvikling". Projektet *TASTE* ønsker at sætte fokus på øget bæredygtighed inden for fødevarer- og gastroerhvervet i Danmark og Tyskland.

I 2018 blev der bevilget tre projekter i prioritet 4 "Funktionelt samarbejde". De overordnede projekter *kultKIT2* og *KursKultur 2.0* viderefører mikroprojektpuljerne fra de to forgængerprojekter af samme navn og yderligere kulturelle aktiviteter for borgerne i regionen. Med fokus på matematik vil projektet *MatKult* formidle uddannelseskulturen på begge sider af grænsen til eleverne.

For yderligere informationer om programmet Interreg Deutschland-Danmark henvises til www.interreg5a.eu.

[7. og 8. er ikke relevante for vores program]

9. Vurdering af gennemførelsen af samarbejdsprogrammet (artikel 50, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1303/2013 og artikel 14, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1299/2013)

9.1 Oplysninger fra afdeling A og opfyldelse af programmets mål (artikel 50, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

For hver prioritetsakse – vurdering af ovenstående oplysninger og fremskridt med hensyn til at nå programmets mål, herunder EFRU's bidrag til ændringer i værdien af resultatindikatorer

Fælles for alle prioritetsakser er, at prognoserne for målopfyldelsen er gode eller meget gode, og selv i de indtil nu mindre efterspurgte prioriteter 2.1 og 3.1 er prognosen overvejende positiv, om end delmålene for resultatrammen i prioritet 2.1 ikke bliver opfyldt (for begrundelse og modforanstaltninger henvises til punkt 14). I de øvrige prioriteter tegner der sig sågar et billede af en markant overopfyldelse af indikatorerne. De allerede opnåede outputindikatorer i afsluttede projekter tegner lovende. Projekternes prognoser forventes opfyldt. I nogle tilfælde som f.eks. antal deltagere i aktiviteter, som tjener til mellemfolkelig forståelse og interkulturel udveksling, viser det sig, at projekternes prognoser (ligesom målværdierne i programmet som helhed) også tenderer i den forsigtige retning, og at de faktisk opnåede resultater ofte overstiger disse og til dels så rigeligt. Dette afspejles også i resultaterne af den programinterne



obligatoriske projektevaluering, som samlet set attesterer projekterne en god eller meget god performance.

Resultatindikatorerne blev som planlagt målt i år. Som helhed er billedet lidt blandet, idet der til dels er et drop-in-the-ocean-problem, og de forholdsvis få besvarelser ikke gør det muligt at komme med repræsentative udsagn om indeksindikatorerne. Nogle indikatorer som F&U-udgifter i regionen i prioritet 1 eller integrationen på uddannelsesområdet i prioritet 3 viser markante stigninger, mens der kan noteres fald for andre, f.eks. graden af den institutionelle integration eller den kulturelle integration. Årsagerne hertil vil skulle undersøges nærmere.

9.2 De specifikke aktioner, der træffes for at fremme ligestilling mellem mænd og kvinder og fremme ikke-forskelsbehandling, navnlig adgang for personer med handicap, og ordninger, som gennemføres for at sikre integrering af kønsaspektet i forbindelse med samarbejdsprogrammet og dets operationer (artikel 50, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1303/2013 og artikel 14, stk. 4, afsnit 2, litra d), i forordning (EU) nr. 1299/2013)

En vurdering af gennemførelsen af specifikke foranstaltninger med henblik på at overholde principperne i artikel 7 i forordning (EU) nr. 1303/2013 om fremme af ligestilling mellem mænd og kvinder og ikke-forskelsbehandling, herunder evt. – afhængigt af samarbejdsprogrammets indhold og mål – et overblik over de specifikke aktioner, der træffes for at fremme ligestilling mellem mænd og kvinder og fremme ikke-forskelsbehandling, herunder adgang for personer med handicap, og ordninger, som gennemføres for at sikre integrering af kønsaspektet i forbindelse med samarbejdsprogrammet og dets operationer.

Særlige foranstaltninger inden for ligestilling og bekæmpelse af forskelsbehandling spiller især en rolle i uddannelsesprojekterne i prioritet 3 og kulturprojekterne i prioritet 4, men også i forskellige innovationsprojekter i prioritet 1.

Således har projektet 'SPICE' (prioritet 1) i en hel arbejdsplan udviklet workshops og information omkring women's entrepreneurship (kvinders iværksætter) og etableret et grænseoverskridende kontor som kontaktsted for at støtte kvinder ved stiftelse og udvikling af egne virksomheder, særligt i forbindelse med startupvirksomheder og universitære spin-off-virksomheder. Projektet 'WIPP' skaber med sine aktiviteter lige muligheder for ældre borgere for at deltage i samfundslivet. Projektet 'PROMETHEUS' har med sine foranstaltninger omkring patient empowerment med stor succes bidraget til øget selvbestemmelse for patienter og dermed til flere lige muligheder og øget inddragelse. Andre projekter om medicinske emner som f.eks. projektet 'InnoCan' tager eksplicit højde for forskelle i mandlige og kvindelige sygdoms- og terapiforløb og bidrager derved til ligestillingen.

Nogle af uddannelsesprojekterne (prioritet 3), f.eks. 'JUMP' og 'CPL', er tilrettelagt på en måde, så migranter og personer med indlæringsvanskeligheder bliver inddraget og får mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet. I projektet 'PANAMA' har man kunnet konstatere, at en særlig høj andel af elever med indvandrerbaggrund deltager i projektaktiviteterne. Gennem disse aktiviteter får eleverne som led i den matematisk-naturvidenskabelige undervisning også indblik i regionale virksomheder og den regionale erhvervsstruktur og dermed bedre mulighed for at blive integreret på arbejdsmarkedet. I forhold til ligestilling bidrager projektet eksplicit til at informere piger om erhvervsmulighederne inden for de såkaldte



MINT-fag. Projektet 'Starforce' arbejder ved hjælp af etableringen af dobbeltdiplomer på uddannelsesområdet på at skabe bedre perspektiver for unge mennesker på det grænseoverskridende arbejdsmarked og derved fastholde dem i regionen.

Kulturprojekterne i prioritet 4 og her især de overordnede projekter 'kultKIT' og 'KursKultur' henvender sig til alle borgere og har sat sig som mål at give alle borgere adgang til kulturlivet i regionen. Projektet 'KursKultur' bidrager desuden via målrettede foranstaltninger til at fremme inklusionen af handicappede, så de får mulighed for at deltage i kultur. Sammen med kulturinstitutioner har projektet desuden gennemført et forløb for elever om kønsroller før og nu.

Projektet 'Benefit4Regions' gør bevidst brug af borgerinddragelse i aktiviteterne og har desuden beskæftiget sig meget intensivt med kønsaspektet i workshops.

Samlet set skal det dog bemærkes, at projekterne ikke sjældent har en neutral effekt på disse horisontale mål. Det skyldes primært, at de fleste projektpartnere er offentlige institutioner, som i forvejen overholder lovgivningen om ligestilling og bekæmpelse af forskelsbehandling. Mange projekter bestræber sig dog derudover på at fremme ligestilling og bekæmpelse af forskelsbehandling internt ved f.eks. at tilbyde en familievenlig udformning af arbejdspladserne og have fokus på diversitet i forbindelse med ansættelse af personale.

9.3 Bæredygtig udvikling (artikel 50, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1303/2013 og artikel 14, stk. 4, afsnit 2, litra e), i forordning (EU) nr. 1299/2013)

Vurdering af gennemførelsen af foranstaltninger med henblik på at overholde principperne i artikel 8 i forordning (EU) nr. 1303/2013 om bæredygtig udvikling, herunder evt. – afhængigt af samarbejdsprogrammets indhold og mål – et overblik over de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling i overensstemmelse med den nævnte artikel.

Bæredygtighed er en væsentlig faktor i alle bevilgede projekter, og alle projekter er udtrykkeligt forpligtede til at tilrettelægge deres aktiviteter på et bæredygtigt grundlag. Tendensen er den, at projekterne i prioriteterne 1 og 2 i sagens natur i højere grad beskæftiger sig med økonomisk og økologisk bæredygtighed, idet de udvikler og implementerer innovative teknologier og fremmer det økonomiske samarbejde. Særligt projekterne inden for sundhedsvæsen og velfærdsteknologi har dog også en effekt på den sociale bæredygtighed. Projekterne i prioriteterne 3 og 4 tager med deres foranstaltninger inden for henholdsvis arbejdsmarked og uddannelse samt kultur og institutionelt samarbejde i højere grad sigte på økonomisk og social bæredygtighed.

Med hensyn til økologisk bæredygtighed beskæftiger flere projekter i prioritet 1 sig med bæredygtig energi og vedvarende energi som f.eks. projektet 'FURGY', der arbejder på en grænseoverskridende klyngekommunikation inden for vedvarende energi/ren energi eller projektet 'Rollflex', som ved udvikling af rulle-til-rulle-teknologi skaber grundlagene for grøn energi, særligt inden for udnyttelse af solvarme/solenergi. Projektet 'PE-Region' bidrager med sine produkter inden for effektelektronik også til en nøgleteknologi til udvikling af fremtidens bæredygtige energisystemer. Alle disse projekter bidrager



dermed til økonomisk bæredygtighed i regionen. Projektet 'FucoSan' udvikler metoder til at anvende brunalgeprodukter i kosmetik og medicin på et bæredygtigt og økologisk grundlag. Projekterne 'REACT' og 'UNDINE II' beskæftiger sig på forskellige måder med fremme af bæredygtige former for turisme. 'REACT' har fokus på at forene beskyttelsen og nytteværdien af naturområder inden for turisme, mens 'UNDINE II' udvikler aktiviteter, der skal øge bevidstheden om værdien af undervandslevesteder og intakt kystnatur, og tilbyder dem til lokale og turister. Som led i projektet 'Tysk-dansk ungdom skaber fremtid' spiller formidling af miljøemner til de deltagende elever ligeledes en rolle. De er således blevet tilbudt temauger om ressourcebesparende livsstile.

Mange projekter som f.eks. 'InProReg' og 'FURGY' bidrager til økonomisk bæredygtighed ved at styrke konkurrenceevnen for virksomheder hjemmehørende i programregionen, navnlig SMV. Projektet 'Benefit4Regions' styrker især den bæredygtige udvikling af landdistrikterne, også med henblik på de demografiske ændringer.

Nogle projekter som 'Fit4Jobs', 'CPL', 'BOOST', 'Starforce' og 'Panama' bidrager til et bæredygtigt og fremtidssikret grænseoverskridende arbejdsmarked og dermed til sikring af det nødvendige udbud af faglært arbejdskraft til virksomhederne i regionen i fremtiden. De forebygger dermed også, at unge mennesker fraflytter regionen.

9.4 Rapportering om den støtte, der er anvendt til målene vedrørende klimaforandringer (artikel 50, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Tallene beregnes automatisk i SFC2014 på baggrund af kategoriseringsdataene.

9.5 Partnernes rolle i gennemførelsen af samarbejdsprogrammet (artikel 50, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1303/2013 og artikel 14, stk. 4, afsnit 1, litra c), i forordning (EU) nr. 1299/2013)

Vurdering af gennemførelsen af foranstaltninger med henblik på at overholde partnernes rolle i medfør af artikel 5 i forordning (EU) nr. 1303/2013, herunder inddragelse af partnere i gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af samarbejdsprogrammet

Grundlæggende er de deltagende programpartnere og arbejdsmarkedets parter som omhandlet i artikel 5 i forordning (EU) nr. 1303/2013 repræsenteret i Interreg-udvalget og deltager her direkte i diskussionerne og beslutningsprocesserne om gennemførelsen og styringen af programmet.

Derudover arrangerer programadministrationen regelmæssigt møder med programpartnernes repræsentanter (såkaldte ERFAREG-møder), hvor de har mulighed for at diskutere emner vedrørende Interreg-programmet mere indgående og bringe ønsker og behov i spil. Der afholdes to sådanne møder årligt, hvor en række spørgsmål bliver italesat.



Interreg-administrationen deltager desuden også regelmæssigt i eksterne arrangementer, møder, konferencer og workshops, hvor den kommer i kontakt med aktørerne i regionen og får information om deres aktuelle status og behov, så de kan blive inddraget i gennemførelsen af programmet.

10. Obligatoriske oplysninger og vurdering i henhold til artikel 14, stk. 4, afsnit 1, litra a) og litra b), i forordning (EU) nr. 1299/2013

10.1 Fremskridt i gennemførelsen af evalueringsplanen og opfølgningen af evalueringsresultaterne

Den obligatoriske eksterne projektevaluering, som alle bevilgede projekter i programmet har gennemgået, blev udført planmæssigt i 2017 og 2018 og resulterer dels i handlingsanbefalinger til de individuelle projekter og dels til handlingsanbefalinger og lessons learned, som både er til gavn for det videre programforløb og for programudviklingen med henblik på den nye støtteperiode.

Kommunikationsstrategien bliver udmøntet som planlagt (jf. 10.2). I 2. halvår af 2018 blev den planlagte evaluering af programmets kommunikationsarbejde desuden påbegyndt.

Programadministrationens interne processer evalueres løbende med henblik på forenkling og afbureaukratisering.

10.2 Resultaterne af de informations- og pr-foranstaltninger, der er gennemført under kommunikationsstrategien

Som led i kommunikationsstrategien blev der i 2018 iværksat en række foranstaltninger med henblik på at give borgerne i programregionen indblik i programmet Interreg Deutschland-Danmark, støtte projektaktører over en bred vifte af områder og styrke partnernes samarbejde yderligere.

I 2018 blev der offentliggjort otte pressemeddelelser og to presseinvitationer samt udsendt 10 nyhedsbreve til 818 modtagere på dansk og tysk side. Som led i den daglige medieovervågning blev der i danske og tyske medier registreret 203 artikler, som omtaler programmet og de godkendte projekter. Ud over workshops for projekter om forskellige emner blev den såkaldte Interreg-karavane desuden også indført som et nyt koncept, der skal bringe Interreg og EU tættere på borgerne ude lokalt.

Egne arrangementer

I februar blev der afholdt en workshop for et nyt godkendt projekt med 11 deltagere, hvor kommunikationsarbejdet og leadpartnertaften blev italesat. I april blev der afholdt en workshop med fokus på datasystemet ELMOS. 60 projektmedarbejdere tog imod invitationen til den første budgetworkshop med særlig fokus på et Interreg-projekts økonomi. I juni og december blev de halvårslige kommunikationsnetværksmøder afholdt (30 og 21 deltagere), hvor projekternes kommunikationsmedarbejdere mødes for at sparre med og inspirere hinanden. Der blev afholdt to ERFAREG-møder for de 11 programpartneres kontaktpersoner i marts og oktober. European Cooperation



Day blev fejret i hele programregionen i dagene omkring den 21. september. I den forbindelse blev Interreg-karavanen præsenteret som et nyt koncept.

Interreg-karavanen

Interreg-karavanen er blevet gennemført to gange. Første gang i forbindelse med det tidligere Interreg 4A-projekt Kongelig Classic i Aabenraa, hvor tre Interreg-projekter og medlem af Interreg-udvalget Preben Jensen ligeledes var repræsenteret. Anden gang aflagde karavanen besøg i Rendsburg, igen med deltagelse af tre projekter. Begge gange var der opstillet telte og borde med masser af informationsmateriale og merchandise, som blev uddelt til borgerne. Efter begge arrangementer var Interreg-karavanen genstand for reportager og artikler i den lokale presse.

Projektrådgivninger og eksterne arrangementer

Projektrådgivningen finder sted dagligt, det være sig pr. mail, telefon eller personligt. Målet er til enhver tid at støtte projektaktørerne i projekt- og kommunikationsarbejdet og gøre arbejdet lettere for dem ved hjælp af hjælpemidler. Derfor bliver der i stigende omfang afholdt workshops for projektaktører inden for forskellige områder.

Øvrige foranstaltninger inden for kommunikationsarbejdet

I 2. halvår blev kommunikationsarbejdet i programmet Interreg Deutschland-Danmark evalueret internt, hvor der var fokus på følgende aspekter: hjemmesiden, nyhedsbrevet, arrangementer og pressearbejdet. Desuden blev der også foretaget en ekstern evaluering. Handlingsanbefalingerne herfra skal indgå i det videre kommunikationsarbejde for at sikre en stadig forbedring af kommunikationsarbejdet og dets kvalitet. De endelige resultater af begge evalueringer vil foreligge i 2019.

11. Supplerende oplysninger, der kan tilføjes afhængigt af samarbejdsprogrammets indhold og mål (artikel 14, stk. 4, afsnit 2, litra a), b), c) og f), i forordning (EU) nr. 1299/2013)

[11.1 og 11.2 er ikke relevante for vores program]

11.3 Bidrag til makroregionale strategier og havområdestrategier

Samlet set kan det konstateres, at alle bevilgede projekter forventes at yde et bidrag til målene og de forskellige områder af Østersøstrategien, da viften af emner i programmets prioriteter næsten overlapper fuldt ud med strategiens indsatsområder. Det forholder sig dog ikke således, at projekter i Interreg Deutschland-Danmark målrettet og fokuseret behandler specielle områder eller foranstaltninger i strategien. Bidraget betragtes snarere som et horisontalt tema i projektarbejdet.

Målet "Save the Sea"

Projektet 'UNDINE II' yder f.eks. et bidrag til dette strategimål ved at formidle værdien af undervandslevesteder og en intakt kystnatur i sine aktiviteter til lokale og turister og bidrager derved til at øge bevidstheden. I projektet 'Beredskab uden Grænser' indgår nu også strandoprydning og havforurening foruden de øvrige emner inden for grænseoverskridende beredskab. Der er således bl.a. blevet afholdt en havmiljøkonference, som har ført til afholdelse af en fælles havmiljøøvelse for de respektive danske og tyske beredskabsenheder.



Målet "Connect the Region"

Kulturprojekterne i prioritet 4 som 'KursKultur', 'kultKIT', 'Nordmus' og 'Tysk-dansk ungdom skaber fremtid' yder et særligt bidrag til dette mål ved på den ene side at fremme skabelsen af en fælles regional identitet og bevidstheden herom i befolkningen og ved på den anden side at synliggøre den fælles kulturarv i regionen. Projekter som 'Benefit4Regions' og 'FURGY' bidrager gennem regional netværksdannelse mellem institutioner og ved at skabe netværk mellem grænseoverskridende klyngemekanismer til direkte og varige forbindelser mellem organisationer på begge sider af grænsen.

Målet "Increase Prosperity"

Projekter som 'Starforce', 'Fit4Jobs', 'JUMP', 'BOOST', 'CPL' og 'Panama' bidrager til dette mål ved at fremme fælles uddannelsesstrukturer eller et fælles grænseoverskridende arbejdsmarked og dermed forebygge en mangel på faglært arbejdskraft i regionen, så den fortsat er attraktiv for unge mennesker. Talrige projekter som 'FucoSan', 'Rollflex', 'PE-Region', 'CarpeDiem', 'FURGY', 'InnoCan' og 'BONEBANK' bidrager med deres innovationer og styrkelse af virksomheder til regionens konkurrenceevne og fremtidssikring, og projekter som 'Rollflex', 'Reliables Offshore', 'CarpeDiem' og 'PE-Region' yder desuden et bidrag til at sikre energimarkedet. Projektet 'REACT' har ydet et bidrag til en bæredygtig turisme i østersøområdet og støtter dermed en vigtig branche i programområdet. Projekter som 'WIPP' og 'Prometheus' bidrager til at fremme en bedre folkesundhed og adresserer desuden problemerne forbundet med et aldrende samfund.

13. Intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst

Oplysninger om og vurdering af programmets bidrag til virkeliggørelse af EU-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst

En række projekter i programmet Interreg Deutschland-Danmark bidrager indirekte eller direkte til de forskellige målsætninger i EU's 2020-strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Konkret er der på nuværende tidspunkt tale om følgende bidrag til de enkelte mål:

Beskæftigelse

EU's 2020-mål: 75 % af befolkningen i den erhvervsaktive alder (20 til 64-årige) skal være i beskæftigelse

En række projekter, særligt fra prioritet 3, som f.eks. Fit4Jobs, CPL, BOOST og Starforce bidrager med forskellige foranstaltninger direkte til en forbedring af det grænseoverskridende arbejdsmarked og dermed til bedre beskæftigelsesmuligheder for borgere i grænseregionen.

Uddannelsesprojekterne nævnt neden for bidrager desuden til at sikre faglært arbejdskraft i regionen i fremtiden og dermed til at gøre arbejdsmarkedet mere bæredygtigt.

Forskning og udvikling (F&U)

EU's 2020-mål: 3 % af EU's BNP skal investeres i F&U



Alle projekter i prioritet 1 bidrager til dette mål ved at etablere varige samarbejder mellem universiteter, forskningsinstitutioner og virksomheder inden for regionens styrkepositioner. Interreg yder et væsentligt bidrag til en moderne og fremtidsorienteret sundheds- og medicinalteknologi ved at støtte projekterne DEMANTEC, Health-Cat, WIPP, FucoSan, InnoCan, BONEBANK, NordigHealth og CellTom, som har en stærk forskningsandel. Vedvarende energi og energieffektivitet udgør et andet fremtrædende forskningsområde (relevante projekter er opført nedenfor).

Klima og energi

EU's 2020-mål: 20 % lavere udledning af drivhusgasser i forhold til 1990; 20 % af energien skal komme fra vedvarende energikilder; energieffektiviteten skal øges med 20 %

Vedvarende energi og energieffektivitet er styrkepositioner i programregionen. For så vidt bidrager flere af projekterne i programmet direkte til energimålene i EU's 2020-strategi. F.eks. FURGY, der arbejder på en grænseoverskridende klyngemekanisme inden for vedvarende energi/ren energi eller projektet Rollflex, som ved udvikling af rulle-til-rulle-teknologi skaber grundlagene for grøn energi, særligt inden for udnyttelse af solvarme/solenergi. Projektet PE-Region bidrager med sine produkter inden for effektelektronik også til en nøgleteknologi til udvikling af fremtidens bæredygtige energisystemer.

Uddannelse

EU's 2020-mål: Nedbringe andelen af unge, der dropper ud af uddannelsessystemet uden uddannelse, til under 10 %; øge andelen af befolkningen i alderen mellem 30 og 34 år, der gennemfører en videregående uddannelse, til mindst 40 %

Nogle af uddannelsesprojekterne (prioritet 3), f.eks. JUMP og CPL, er tilrettelagt på en måde, så migranter og personer med indlæringsvanskeligheder bliver inddraget og får mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet. I projektet PANAMA har man kunnet konstatere, at en særlig høj andel af elever med indvandrerbaggrund deltager i projektaktiviteterne. Gennem disse aktiviteter får eleverne som led i den matematisk-naturvidenskabelige undervisning også indblik i regionale virksomheder og den regionale erhvervsstruktur og dermed bedre mulighed for at blive integreret på arbejdsmarkedet. Projektet bidrager desuden til at informere piger om erhvervsmulighederne inden for de såkaldte MINT-fag. Projektet Starforce arbejder ved hjælp af etableringen af dobbeltdiplomer på uddannelsesområdet på at skabe bedre perspektiver for unge mennesker på det grænseoverskridende arbejdsmarked og derved fastholde dem i regionen.

Fattigdom og social isolation

EU's 2020-mål: Nedbringe antallet af mennesker, der er eller risikerer at blive fattige eller socialt isoleret, med mindst 20 millioner

De fleste projekter yder et tværgående bidrag til dette mål, idet de med deres foranstaltninger støtter sikringen af et velfungerende, grænseoverskridende arbejdsmarked med langsigtet effekt og skabelsen af en attraktiv, fremtidsorienteret og konkurrencedygtig region samt inklusion og en fælles kulturel identitet. Nogle af uddannelsesprojekterne (prioritet 3), f.eks. JUMP og CPL, er tilrettelagt på en måde, så migranter



og personer med indlæringsvanskeligheder bliver inddraget og får mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet.

14. Faktorer, der påvirker programmets resultat, samt trufne foranstaltninger - resultatramme (artikel 50, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1303/2013)

Hvis vurderingen af fremskridt hen imod virkeliggørelsen af de delmål og målsætninger, der er fastsat i resultatrammen, viser, at visse delmål og målsætninger ikke er opfyldt, skal medlemsstaterne redegøre for baggrunden for den manglende opfyldelse af disse mål i rapporten til forelæggelse i 2019 (for delmål) og i den endelige gennemførelsesrapport (for mål)

I prioritet 2.1 bliver delmålet for outputindikatoren "Antal virksomheder, som har implementeret nye grønne løsninger som et resultat af støtten " ikke opfyldt. Det er der forskellige årsager til, som hænger sammen:

- Samlet set viser prioritet 2.1 en lavere efterspørgsel end forventet. Det skyldes primært, at mange aktører åbenbart har oplevet, at målsætningerne for prioriteten har været for snævre og derfor har foretrukket den mere åbne og bredere prioritet 1, når der skulle søges om midler. Under prioritet 1 støttes således forskellige projekter, som rent tematisk kunne høre ind under prioritet 2, idet aktiviteterne dog ikke ville kunne blive gennemført på en for projektet optimal måde her. Efter at administrationen målrettet har slået stærkt på tromme for prioritet 2.1 er flere nye projektansøgninger i mellemtiden i pipeline, som i det mindste vil kunne binde en del af de frie midler. Hvis det i forbindelse med den næste ansøgningsfrist (august 2019) skulle vise sig, at midlerne ikke kan blive bundet, overvejes der en programændring med henblik på at omplacere støttemidler til andre prioriteter.
- Set i bakspejlet er denne indikator et uheldigt valg med henblik på at opfylde delmålet, da de krævede "grønne løsninger" i reglen først kan være reelt implementeret, når det respektive projekt er afsluttet. Projekterne i denne delprioritet er imidlertid ikke afsluttet endnu, hvorfor disse resultater slet ikke kan forventes endnu. Prognoserne med en målværdi på 30 viser dog, at indikatoren efter al sandsynlighed vil være opfyldt inden programmets udløb i 2023 (slutmål: 15).

Med hensyn til delmålet ligger den finansielle indikator for prioritet 2 på en målopfyldelse på 78,4 %. I det indberettede tal indgår imidlertid ikke de samlede udgifter for 2. halvår 2018, som projekterne anmeldte sammen med projektårsberetningen for 2018, da de ikke var endeligt kontrolleret og attesteret på det tidspunkt, hvor den årlige gennemførelsesrapport (AIR) blev indsendt. Inklusive disse udgifter vil mere end 85 % af målværdien blive opfyldt. Den forholdsvis lave målopfyldelse skyldes den hidtil lave efterspørgsel i prioritet 2.1, således som det også var tilfældet med ovenstående outputindikator. Da der endnu ikke er bevilget særligt mange projekter i denne delprioritet, og de bevilgede projekter til dels ikke har kørt ret længe, er der ikke foretaget særligt store træk på midlerne. I delprioritet 2.2 ser det til gengæld meget godt ud med hensyn til udbetalingerne. Støttemidlernes videre udvikling i prioritet 2 afhænger som oven for



Interreg
Deutschland - Danmark



nævnt af, om der i forbindelse med den næste ansøgningsfrist bliver indsendt flere af de forventede projektansøgninger, eller om der bliver ansøgt om en forskydning af midler til andre prioriteter.